

פְּרֻשֵׁת שְׁמוֹת

(ד' ע"ב א) וְאֵלֶּה שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הַבָּאִים מִצְרִימָה אֶת יַעֲקֹב אִישׁ וּבֵיתוֹ פָּאוּ (שמות א'), וְהַמְשָׁכִילִים יִזְהִירוּ כְּזֹהֵר הַרְקִיעַ וּמִצְדֵּיקֵי הַרְבִּים כְּפּוֹכְבִּים לְעוֹלָם וָעֶד (דניאל י"ב). וְהַמְשָׁכִילִים: אֵלֶּיךָ אֵינֶנּוּ דְּמִסְתַּכְלֵי בְּרָזָא דְּחֻכְמָתָא. (נ"א יִזְהִירוּ דְּנִצְצִין בְּרָזָא דְּחֻכְמָתָא) יִזְהִירוּ: גְּהִרִין, וְנִצְצִין בְּזִינָא דְּחֻכְמָתָא עֲלָאָה. כְּזֹהֵר: גְּהִירוּ וְנִצְצִינּוּ דְּנִהְרָא דְּנִפְיָא מֵעֵדֶן. וְדָא אִיהוּ רָזָא סְתִימָא, דְּאֶקְרִי רְקִיעַ. בֵּיהּ קִימִין כּוֹכְבֵינָא וּמְזָלֵי שְׁמַשָּׁא וְסִיתְרָא, וְכָל אֵינֶנּוּ בּוֹצִינִין דְּנִהְרָא.

זֹהֵר דְּהָאֵי רְקִיעַ גְּהִיר בְּנִהְרֵהוּ עַל גְּנָתָא. וְאֵילָנָא דְּחַיֵּי קָיָים בְּמִצְעִיעוֹת גְּנָתָא. דְּעִנְפוֹי חֲפִיִּין (ד"א עֲלֵיהּ) (נ"א עַל) כָּל אֵינֶנּוּ דְּיוֹקְנֵין וְאֵילָנֵין וּבּוֹסְמִין דְּבַגְנָתָא, בְּמֵאנִין דְּכִשְׁרוֹ. וּמְטַלְלִין תְּחוֹתֶיהּ כָּל חַיּוֹת בְּרָא. וְכָל צְפָרֵי שְׁמַיָא יְדוֹרוֹן תְּחוֹת אֵינֶנּוּ עֲנַפִּין.

זֹהֵר אֵיבָא דְּאֵילָנָא, יְהִיב חַיִּין לְכָלָא. קִיּוּמִיהּ לְעֵלְמָא וְלְעֵלְמֵי עֲלָמִין סְטָרָא אַחְרָא לֹא שְׂרִיא בֵּיהּ, אֲלָא סְטָרָא דְּקְדוּשָׁה. זְכָאָה חוֹלְקִיהוֹן אֵינֶנּוּ דְּטַעְמִין מְנִיָּה, אֵינֶנּוּ קִיּוּמִין לְעֵלְמָא וְלְעֵלְמֵי עֲלָמִין. אֵלֶּיךָ אֶקְרוּן מְשָׁכִילִים, וְזָכָאן חַיִּין בְּהָאֵי עֲלָמָא, וְחַיִּין בְּעֲלָמָא דְּאֵתִי.

זֹהֵר אֵילָנָא דָא, זְכָפָא לְעֵילָא לְעֵילָא. חֲמִשׁ מְאָה פְּרָסֵי הַלְוִיָּהּ, שְׁתִּין רַבּוּא אִיהוּ, בְּפִשְׁטוּתֶיהּ. בְּהָאֵי אֵילָנָא, קִיּוּמָא חַד זֹהֲרָא, כָּל גְּוֹנִין קִיּוּמִין בֵּיהּ אֵינֶנּוּ גְּוֹנִין סְלָקִין וְנִחְתִּין, לֹא מְתִישְׁבֵי בְּדוּכְתָא אַחְרָא פֶּר בְּהֵהוּא אֵילָנָא.

כַּד נִפְקִי מְנִיָּה לְאַתְחֻזָּאָה בְּגוֹ זֹהֵר דְּלָא נִהְרָא, מְתִישְׁבֹן וְלֹא מְתִישְׁבֹן, קִיּוּמִין וְלֹא קִיּוּמִין, בְּגִין דְּלֹא מְתִישְׁבֹן בְּאַתְרַּא אַחְרָא. מְאֵילָנָא דָא נִפְקִי תְרִיסַר שְׁבָטִין. דְּמִתְחַמֵּן בֵּיהּ, וְאֵינֶנּוּ גְּחֵתוּ בְּהָאֵי זֹהֵר דְּלֹא נִהְרָא, לְגוֹ גְּלוּתָא דְּמִצְרַיִם, בְּכַמְּהַ מִשְׁרִיִּין עֲלָאִין, הֲדָא הוּא דְּכֹתִיב וְאֵלֶּה שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְגו'.

רַבִּי שְׁמַעוֹן פֶּתַח, (יחזקאל א') הָיָה הָיָה דְּבַר ה', הָיָה הָיָה תְרִי (ד' ע"ב א) זְמַנֵּי אַמְאֵי. וְתוֹ אֵית לְשִׂאָלָה, אֵי יְחֻזְקָאֵל נְבִיאָה מְהִימְנָא הָוָה, אַמְאֵי גְלִי כָל מַה דְּחֻמָּא, מֵאֵן דְּמִלְכָּא אַעִיל לִיָּה בְּהִיכְלִיָּה אֵית לִיָּה לְגַלְגָּלָה רִזִּין דְּחַמֵּי. אֲלָא וְדָאֵי יְחֻזְקָאֵל נְבִיאָה מְהִימְנָא הָוָה, וְכָל מַה דְּחֻמָּא בְּמְהִימְנוּתָא אִיהוּ, וּבְרִשׁוּתָא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיָּהּ הוּא גְלִי כָל מַה דְּגִלִּי, וְכָלָא אַצְטְרִיָּהּ.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, מֵאֵן דְּרַגִּיל לְמַסְבֵּל צַעְרָא אַף עַל גַּב דְּאֵתִי לְפָנִים שְׁעֵתָא צַעְרָא, סְבִיל מְטַלְנוּי, וְלֹא חַיִּישׁ, אֲבָל מֵאֵן דְּלֹא רַגִּיל בְּצַעְרָא, וְהָוָה כָּל יוֹמוֹי בְּתַפְנוּקִין וְעִידוּנִין, וְאֵתִי לִיָּה צַעְרָא, דָּא אִיהוּ צַעְרָא שְׁלִים, וְעַל דָּא אַצְטְרִיָּהּ לְמַבְבִּי.

כַּד יִשְׂרָאֵל, כַּד נִחְתִּין לְמִצְרַיִם, רַגִּילִין בְּצַעְרָא הוּוּ, דְּהָא כָּל יוֹמוֹי דְּהָוָה זְכָאָה אַבּוּהוֹן בְּצַעְרָא הָוָה, וְעַל דָּא סְבִילוּ גְלוּתָא כְּדָקָא יְאוּתָא. אֲבָל גְלוּתָא דְּכָבֵל הָוָה צַעְרָא שְׁלִים, הָוָה הָוָה צַעְרָא דְּעֲלָאִין וְתַתְּאִין בְּכָאן עֲלֵיהּ.

עֲלָאִין: דְּכַתִּיב, (ישעיה ל"ג) הֵן אֶרְאֶלֶם צַעֲקוֹ הוֹצֵה וְגו'. תַּתְּאִין: דְּכַתִּיב, (תהלים קל"ז) עַל נְהוֹת בְּבָל שָׁם יִשְׁבְּנוּ וְגו' בְּלִהוֹן בָּכוּ עַל גְּלוּתָא דְּבָבֶל. מָאי טַעְמָא. בְּגִין דְּהוּוּ בְּתַפְנוּקֵי מַלְכֵין דְּכַתִּיב, (איכה ד') בְּנֵי צִיּוֹן הִיקָרִים וְגו'.

(אד"ג דתנן אמר רבי יצחק, מָאי דְּכַתִּיב, (ירמיה ט') עַל הַהָרִים אֲשֶׁר בְּכִי וְנָהִי. אֵלָּא, אֵלִין אֵינּוּן טוּרְיָא רַמְיָא דְעַלְמִין. וּמֵאַן אֵינּוּן טוּרְיָא רַמְיָא, אֵינּוּן, בְּנֵי צִיּוֹן הִיקָרִים הַמְסַלְאִים בְּפִו) וְהַשְׁתָּא הוּוּ נַחְתִּין בְּגְלוּתָא, בְּרִיחֵיא עַל קַדְלִיהוֹן וַיְדִיהוֹן מְהִדְקוֹן לְאַחוּרָא. וְכַד (הוּוּ עֲלֹה) בְּגְלוּתָא בְּבָבֶל, חֲשִׁיבוּ דְהָא לִית לְהוּוּ קַיּוּמָא לְעַלְמִין, דְּהָא קַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּוּ שְׂבִיק לֹון, וְלֹא יִשְׁגַח בְּהוֹן לְעַלְמִין.

וְתַנִּינוּ, אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, בְּהַהִיא שַׁעְתָּא קָרָא קַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּוּ לְכָל פְּמִלְיָא דִּילֵיהּ, וְכָל רְתִיכִין קַדִּישִׁין, וְכָל חִילֵיהּ וּמִשְׁרִיתֵיהּ, וְרַבְרַבְנֵי, וְכָל חֵילָא דְשְׁמַיָא, וְאָמַר לֹון, מָה אַתּוֹן עֲבַדִּין הָכָא, וּמָה בְּנֵי רַחֲמַי בְּגְלוּתָא דְבָבֶל, וְאַתּוֹן הָכָא, קוּמוּ חוּתוּ בְּלִכּוֹן לְבָבֶל, וְאַנָּא עִמְכוּן. הָדָא הוּוּ דְכַתִּיב, (ישעיה מ"ג) כֹּה אָמַר ה' לְמַעַנְכֶם שְׁלַחְתִּי בְבִלְהָ וְגו'. לְמַעַנְכֶם שְׁלַחְתִּי בְבִלְהָ, דָּא קַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּוּ. וְהוֹרְדְתִי בְּרִיחִים פּוּלָם, אֵלִין פֶּל רְתִיכִין וּמִשְׁרִיין עֲלָאִין.

כַּד נַחְתוּ לְבָבֶל, אַתְּפַתְחוּ שְׁמַיָא, וְשָׂרְאֵת רוּחַ נְבוּזַאֲדַן קַדִּישָׁא עַל יַחְזַקְאֵל, וְחָמָא כָּל מָה דְחָמָא, וְאָמַר לֹון לְיִשְׂרָאֵל, הָא מְאַרְיִכוֹן הָכָא, וְכָל חֵילֵי שְׁמַיָא וְרְתִיכוֹי, דְאַתּוּן לְמִידְר בְּיַיְכוּן. לֹא הִימְנֻדְהוּ, עַד דְאַצְטְרִיךְ לְגַלְעָה כָּל מָה דְחָמָא, וְאַרְא כְּהָ, וְאַרְא כְּהָ. וְאִי גַלִּי יַתִּיר, מָה דְגַלִּי כְּלָא אַצְטְרִיךְ. בִּינּוֹן דְחָמוּ יִשְׂרָאֵל כְּהָ, חֲדוּ. וְכַד שְׁמַעוּ מַלְיָן מִפּוּמִיָּה דִּיחְזַקְאֵל, לֹא חֲיִישׁוּ עַל גְּלוּתְהוֹן בְּלָל, דְּהָא יְדַעוּ דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּוּ לֹא שְׂבִיק לֹון. וְכָל מָה דְגַלִּי בְּרִשׁוּתָא גַלִּי.

וְתַנִּינוּ בְּכָל אֶתֶר דִּיִּשְׂרָאֵל גְּלוּ, תַּמָּן שְׂכִינְתָא גְּלַתְהָ עִמְהוֹן, וְהָכָא בְּגְלוּתָא דְמַצְרַיִם מָה כְּתִיב, וְאַלְהָ שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְגו'. בִּינּוֹן דְכַתִּיב בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, מָהוּ אֵת יַעֲקֹב, הַבָּאִים אִתּוּ אַצְטְרִיךְ לְמִימְרָא. אֵלָּא, אֵלָּא שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֵינּוּן רְתִיכִין וּמִשְׁרִיין עֲלָאִין, דְנַחְתוּ עִם יַעֲקֹב, בְּהַרִי שְׂכִינְתָא, בְּגְלוּתָא דְמַצְרַיִם

וְאַלְהָ שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הַבָּאִים מַצְרַיִמָה אֵת יַעֲקֹב אִישׁ וּבֵיתוֹ בְּאִוִּי. (שמות א') רַבִּי חֲזִיא פְּתַח (שיר השירים ד') אֵתִי מְלַבְּנוֹן פְּלָה אֵתִי מְלַבְּנוֹן תְּבוּאֵי תְּשׁוּרֵי מְרַאשׁ אַמְנָה מְרַאשׁ שְׁנִיר וְחֶרְמוֹן מְמַעֲנֹת אַרְיֹות מְהַרְרֵי נְמָרִים. הָאִי קָרָא עַל פְּנִסְתַּי יִשְׂרָאֵל אַתְמַר, בְּשַׁעְתָּא דְנַפְקוּ יִשְׂרָאֵל מִמַּצְרַיִם, וְקָרִיבוּ לְטוּרָא דְסִינַי לְקַבְלָא אֲוִרֵיתָא, אָמַר לָהּ קַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּוּ, אֵתִי מְלַבְּנוֹן: מִן הַהוּוּ עַד־וְנָא עֲלָאָה קָא אַתְאֵת. פְּלָה: שְׁלִימְתָא, כְּהָאִי סִיחְרָא דְאַשְׁתְּלִימַת מִן שְׁמַשָּׁא בְּכָל נְהוּרָא וּנְצִיעֻוּ,